

Reactie op het advies van de adviesgroep Westveen van 6 april 2023 over het concept definitief ontwerp Westveen van 24 maart 2023

Kernpunt 1 van het advies

Ontwikkelen van nat schraalland door beperkt afplaggen in combinatie met een geringe peilopzet in plaats van door forse maaiveldverlaging, zoals voorgesteld in het DO. Dit is minder ingrijpend, geeft minder CO₂-uitstoot, is meer toekomstbestendig en past beter bij het landelijk beleid om bodemdaling te voorkomen.

Onze reactie op kernpunt 1

Het nut van nat schraalland in Westveen

Nat schraalland is zeldzaam geworden in Zuid-Holland en in geheel Nederland. Met de ontwikkeling hiervan in Westveen wordt een belangrijke bijdrage geleverd aan een grotere biodiversiteit in het gebied van de Nieuwkoopse Plassen en de wijde omgeving ervan.

Plaggen is noodzakelijk in Westveen

Om nat schraalland in Westveen te realiseren, achten wij plaggen noodzakelijk. Hiervoor zien wij geen alternatieven in dit gebied met een sterk veraarde veenbodem en een agrarisch verleden. Het verwijderen van de aanwezige fosfaatlast zou door alleen verschralen of ontmijnen honderden jaren duren.

De plagdiepte in Westveen is vergelijkbaar met die in Joostendam

In het advies wordt de aanbeveling gedaan om voor het ontwikkelen van nat schraalland in Westveen het voorbeeld na te volgen van de ontwikkeling van dat natuurschap in het gebied Joostendam in Kockengen (Utrecht). In Joostendam is sprake van een uniforme plagdiepte van 12 centimeter. In Westveen is de plagdiepte gemiddeld 15 centimeter en hiermee vergelijkbaar met die in Joostendam. Plaggen in Westveen leidt dus niet tot, zoals de adviesgroep stelt, een forse maaiveldverlaging en navenante bodemdaling. Van een 'diepe ontgronding' is in Westveen geen sprake. De omvang van de ontgronding per geplagde hectare verschilt in Westveen weinig van die in Joostendam.

Plaggen doet geen afbreuk aan het historisch cultuurlandschap

Net als de bewoners hechten wij aan het aanzien van Westveen en willen wij het historische karakter van het gebied respecteren. Plaggen en beheerpaden op enkele percelen veranderen niet, zoals het advies suggereert, de verkaveling van de polder of het landschappelijk reliëf. De beheerpaden liggen op maaiveldhoogte. Plaggen leidt tot een verlaging van het maaiveld met gemiddeld 15 centimeter, maar die is zo gering dat, als er eenmaal vegetatie op staat, er geen

hoogteverschil meer is te zien met de beheerpaden of de aanliggende percelen die niet zijn geplagd. Het resultaat van plaggen is uiteindelijk een landschap dat er kleuriger en aantrekkelijker uitziet voor de bewoners. Bovendien blijkt uit bodemonderzoek dat er op veel plekken ooit (ongeveer 20 centimeter) bodem is opgebracht. Deze plekken zijn dus niet eeuwenlang ongeroerd gebleven. Plaggen is op deze plekken in zekere zin herstel van het historisch aanzicht van Westveen.

Verzuring, sulfaatvorming, dominantie van ongewenste soorten, en methaanvorming

In het advies wordt gesteld dat ontwikkeling van nat schraalland kan leiden tot problemen als verzuring, sulfaatvorming na afplaggen, vorming van veel methaan bij ongewenste inundatie in de zomer tijdens een hevige bui, en dominantie van ongewenste soorten als pitrus.

Wij zijn het hiermee oneens. Nat schraalland is verzuringsgevoelig, maar het zuurbufferend vermogen (vooral door calcium) van de bodem in Westveen is voldoende voor de ontwikkeling van nat schraalland. Plaggen draagt juist bij aan de vermindering van uitspoeling van sulfaat naar het oppervlaktewater (deze uitspoeling leidt tot interne eutrofiëring en het afkalven van oevers). Verpitruissing treedt juist op als er niet (of te beperkt) is geplagd, maar wel het peil is opgezet (zoals in het advies wordt voorgesteld). Inundatie van nat schraalland door een piekbui is een kwestie van dagen, hooguit weken. In een dergelijke korte periode ontstaat geen methaan. Overigens merken wij op dat in het advies wordt voorbijgegaan aan het aandeel van de veehouderij in de uitstoot van broeikasgassen. Volgens de Klimaat Helpdesk van de Universiteit Wageningen kwam in 2018 in Nederland 75% van de methaanemissie en 45% van de lachgasemissie uit de veehouderij.

Joostendam als voorbeeld voor Westveen

In Joostendam wordt 5,5 hectare nat schraalland, naast 3,9 hectare rietland, ontwikkeld door plaggen (12 centimeter) in combinatie met peilopzet (15 centimeter). Hiervoor heeft bureau Bui-TeGewoon het plan "Natuurinrichting en waterberging Joostendam Kockengen" gemaakt. Wij hebben kennisgenomen van dit plan.

Wij stellen dat

- Joostendam geen geschikt voorbeeld voor Westveen is;
- Het alleen afschrapen van de bovenste laag van de zode in combinatie met een geringe peilopzet, zoals in het advies wordt voorgesteld, in Westveen niet de juiste omstandigheden voor nat schraalland schept;
- het instellen van een apart peilvak met een hoger waterpeil in Westveen onnodig en onwenselijk is.

Dit lichten wij hieronder toe.

Waterberging in Joostendam noodzaakt tot beperkt plaggen

Omdat Joostendam behalve een natuurgebied ook een waterberging met een bepaald volume als opgave heeft, moet het peil minstens 15 centimeter worden opgezet. Dit heeft tot gevolg dat de plagdiepte beperkt moet zijn tot hooguit 12 centimeter, omdat de bodem anders te nat zou worden voor nat schraalland (en moeras zou worden). De beperkte plagdiepte wordt dus dwingend bepaald door de waterberging. Hierbij wordt geen rekening gehouden met de dikte van de fosfaatlaag of de drooglegging van de percelen. Er worden in het plan drie bijkomende

redenen genoemd voor een beperkte plagdiepte: het risico van bodemopbarsting, het tegengaan van bodemdaling en het verminderen van de CO₂-uitstoot. Wij komen hierop terug.

Beperkte plagdiepte in Joostendam is niet optimaal

In het plan van Joostendam (bladzijde 14) wordt erkend dat de maximale plagdiepte van 12 centimeter niet optimaal is: 'Doordat slechts ondiep kan worden ontgraven (ondieper dan de gewenste 25 centimeter) zal een deel van de fosfaatlast in de bodem achterblijven.' Op bladzijde 6 van het plan is de gewenste plagdiepte nog ruimer: 'In het algemeen dient voor doelbereik een gewenste plagdiepte van 0.25 tot 0.30 meter te worden aangehouden.' Doordat er, anders dan in Westveen, in Joostendam geen bodemchemisch onderzoek is uitgevoerd, is onbekend hoe dik de fosfaatlaag daar is en hoeveel fosfaat er na plaggen achterblijft. Deze hoeveelheid kan fors zijn, mede gelet op de uniforme plagdiepte van 12 centimeter zonder rekening te houden met de fosfaattoestand van de bodem.

Overgebleven fosfaat na plaggen in combinatie met peilopzet schaadt de waterkwaliteit

Overgebleven fosfaat in de bodem na plaggen in combinatie met peilopzet leidt tot forse uitspoeling van fosfaat en sulfaat, wat ten koste gaat van de waterkwaliteit. Verslechtering van de waterkwaliteit druist in tegen het beleid van het waterschap Amstel, Gooi en Vecht.

In Westveen is geen waterberging nodig

Anders dan in Joostendam hoeft in Westveen geen waterberging te worden gerealiseerd. Volgens het waterschap zou dat in Westveen zelfs onwenselijk zijn (zie hieronder). Het overtollig water uit Westveen wordt nu uitgeslagen op de Kromme Mijdsrecht en straks op het ingekade dynamisch moeras in de naburige Noordse Buurt. Voor waterberging hoeft dus geen apart peilvak met peilopzet te komen in Westveen.

In Westveen is het instellen van een apart peilvak met peilopzet onwenselijk

Het instellen van een apart peilvak met peilopzet in het midden van Westveen is onwenselijk, om de volgende redenen:

- A. Een apart peilvak met peilopzet betekent versnippering van het watersysteem in Westveen en verkleint het waterbergend vermogen van het gehele gebied bij piekbuien met als gevolg een verslechterde waterhuishoudkundige situatie rondom het bebouwd gebied. Dit druist in tegen het beleid van het waterschap Amstel, Gooi en Vecht.
- B. Er moeten kades worden aangelegd op of rondom de percelen bestemd voor nat schraalland om peilopzet mogelijk te maken.
- C. Sommige percelen komen onder water te staan en zijn daarom niet geschikt voor het ontwikkelen van nat schraalland.
- D. Andere percelen liggen zo laag ten opzichte van het waterpeil dat er te beperkt of niet kan worden geplagd, waardoor zij een bron van uitspoeling van fosfaat en sulfaat worden, wat de waterkwaliteit schaadt, ook in de benedenstroomse polder Noordse Buurt en de Kromme Mijdsrecht. Het vrijgekomen sulfaat zorgt voor oeverafkalving met als gevolg baggeraanas, wat eveneens slecht is voor de waterkwaliteit. Tot slot vindt op deze percelen verpitruising plaats. Verslechtering van de waterkwaliteit is eveneens strijdig met het beleid van het waterschap Amstel, Gooi en Vecht.
- E. Een apart peilvak brengt kades, dammen en twee waterpeilen mee, waarvoor geen grond is te vinden in de historie van Westveen.

Plagdiepte en risico van opbarsting

Het risico van opbarsting van de bodem wordt in het plan van Joostendam genoemd als bijkomende reden voor een plagdiepte van 12 centimeter. Uit het plan blijkt echter niet dat dit risico daadwerkelijk is onderzocht en wat dan de maximaal verantwoorde plagdiepte zou moeten zijn. Bij de dijkverbetering in Westveen is voor de aanleg van nieuwe sloten dieper gegraven dan waar dan ook zal worden geplagd, zonder dat dit tot opbarsting heeft geleid. Waternet heeft desgevraagd aan ons laten weten dat er in Westveen geen risico van bodemopbarsting is.

De plagdiepte is overwegend toereikend en leidt tot voldoende vernatting zonder peilopzet

Anders dan in Joostendam is in Westveen op elk voor nat schraalland geselecteerd perceel de gekozen plagdiepte overwegend toereikend voor het verwijderen van de volledige fosfaatlast en treedt er voldoende vernatting op zonder peilopzet. Waar er mogelijk nog fosfaatlast achterblijft omdat er niet voldoende diep kan worden geplagd, is deze last aanvaardbaar omdat deze dermate laag is dat verschraling binnen afzienbare tijd kan worden gerealiseerd. Waar de achtergebleven fosfaatlast te groot zou zijn, wordt niet geplagd en geen nat schraalland ontwikkeld. Deze selectie is in Joostendam niet mogelijk omdat daar de fosfaattoestand van de bodem niet is onderzocht.

Bij verschraling ligt het voor Westveen anders dan voor Joostendam

Als aanvulling op het verwijderen van de fosfaatlast door plaggen, wordt in Westveen op sommige plekken de bodem verder verschraald door extra maaien en afvoeren van het maaisel. Zoals gezegd kan deze verschraling binnen afzienbare tijd worden gerealiseerd. Ook in het plan van Joostendam wordt verschraling als vervolg op plaggen genoemd. Anders dan in Westveen is in Joostendam de overgebleven fosfaatlast waarschijnlijk fors groter en neemt verdere verschraling dus waarschijnlijk veel meer jaren in beslag (zoals ook al op 6 maart 2023 in de adviesgroepbijeenkomst over plaggen is toegelicht), terwijl ondertussen door de peilopzet de nalevering van fosfaat en sulfaat doorgaat.

Plaggen heeft een positief effect op het klimaat en helpt bodemdaling tegengaan

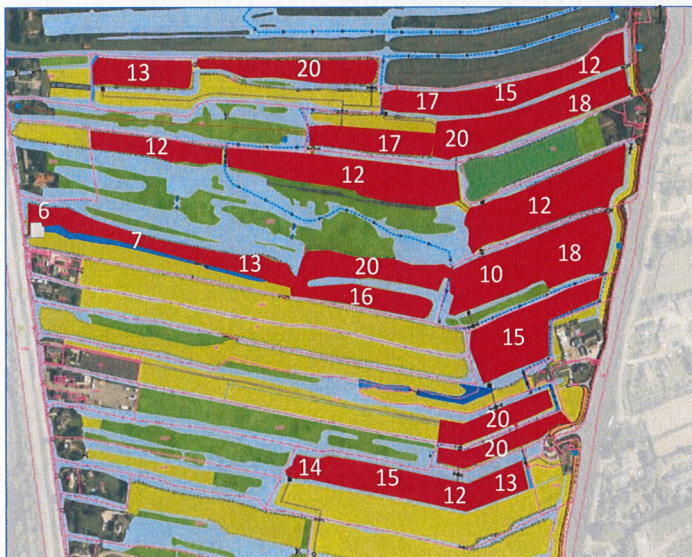
Plaggen en het storten van de geplagde grond leiden tot uitstoot van CO₂, zo wordt in het advies gesteld. Dat is juist, maar dat gaat op voor zowel Westveen als Joostendam. Daarbij dient evenzeer in ogenschouw te worden genomen dat in beide gebieden al vóór het plaggen uitstoot van broeikasgassen plaatsvindt als gevolg van agrarisch gebruik (ontwatering), en dat na het plaggen (en in Joostendam inclusief de peilopzet) voldoende vernatting optreedt om verdere veenafbraak en dus verdere CO₂-uitstoot sterk te verminderen. Uiteindelijk heeft plaggen een positief effect op het klimaat en helpt het om bodemdaling tegen te gaan. In Westveen is de drooglegging na inrichting zodanig dat de grondwaterstand binnen de zone valt waarvan uit onderzoek blijkt dat de uitstoot van de hoeveelheid CO₂-equivalenten het laagst is ten opzichte van een zowel hogere als een lagere grondwaterstand.

De verdeling van nat schraalland over Westveen

Het aanvullend bodemchemisch onderzoek dat wij hebben laten verrichten naar aanleiding van het advies en de presentatie van het advies, wijst uit dat op alle tien onderzochte percelen in eigendom van Natuurmonumenten voldoende potentie is voor de ontwikkeling van nat schraalland (na plaggen), gebaseerd op de fosfaattoestand en de drooglegging van de percelen. Naar aanleiding hiervan hebben wij besloten tot een nieuwe verdeling van nat schraalland over Westveen op grond van de volgende overwegingen:

- A. Het is wenselijk de percelen met nat schraalland te bundelen in het midden van Westveen (overeenkomstig het advies), waardoor de ecologische kwaliteit hoger is (doordat de percelen aaneengesloten zijn) en de beheerbaarheid eenvoudiger (geen geïsoleerde percelen meer).
- B. Het areaal van nat schraalland moet gelijk blijven (ongeveer 11 hectare).

Westveen – nat schraalland – DO v2.0 – gemiddelde plagdieptes (in cm)

In de nieuwe verdeling wordt nat schraalland uitsluitend ontwikkeld op percelen van Natuurmonumenten en niet meer op percelen van veehouder Van der Laan (zuiden) en het recreatiebedrijf Roompot (zuiden en noorden). Meer informatie over de nieuwe verdeling van het nat schraalland is te lezen in het definitief ontwerp Westveen, dat wij op 5 juli 2023 hebben vastgesteld. Ook zal het onderwerp aan de orde komen tijdens de nieuwe bijeenkomst van de adviesgroep Westveen op 12 september 2023.

De gehanteerde grenswaarde voor de fosfaatlast is 500 $\mu\text{mol/l}$ plantbeschikbaar fosfaat

In het advies wordt gesteld dat het concept definitief ontwerp Westveen voor de fosfaatlast een grenswaarde van 300 $\mu\text{mol/l}$ plantbeschikbaar fosfaat (Olsen-P methode) wordt aangehouden bij de bepaling van de geschiktheid van een perceel voor de ontwikkeling van nat schraalland. Met een hogere grenswaarde, 500 $\mu\text{mol/l}$ plantbeschikbaar fosfaat (Olsen-P methode), zouden volgens het advies meer percelen geschikt kunnen zijn voor de ontwikkeling van nat schraalland en zou er minder diep hoeven te worden geplagd. Dat is onjuist. In het concept definitief ontwerp Westveen is wel degelijk de grenswaarde van 500 $\mu\text{mol/l}$ plantbeschikbaar fosfaat (Olsen-P

methode) gehanteerd, en deze waarde is eveneens gebruikt in het nieuwe onderzoek naar geschikte percelen in het midden van Westveen.

Verskil tussen zomer- en winterpeil in Westveen

Volgens het advies bedraagt het verschil tussen zomer- en winterpeil slechts 5 centimeter en is dat niet gunstig voor nat schraalland. Die 5 centimeter is echter het verschil in oppervlaktewaterstand. Het verschil in grondwaterstand zal ruim groter zijn omdat hierbij ook opbolling bij neerslagoverschot en holling bij verdampingsoverschot een rol spelen.

Kernpunt 2 van het advies

Volvelds afplaggen van nat schraalland, dus geen beheerpaden op de percelen. Dit levert een natuurlijker beeld op wat beter past bij het historische karakter van Westveen. Ook wordt het netto oppervlak aan nat schraalland hierdoor groter.

Onze reactie op kernpunt 2

Wij hebben, samen met Natuurmonumenten, onderzocht of beheerpaden op percelen met nat schraalland achterwege kunnen blijven. Wij zijn tot de slotsom gekomen dat het beheer van nat schraalland (helaas) niet zonder beheerpaden kan.

Kernpunt 3 van het advies

Door nu al afspraken te maken over bemesting is het mogelijk de uitvoering van fase 1 en fase 2 samen te voegen. Dit leidt tot aanzienlijke besparingen.

Onze reactie op kernpunt 3

Wij waarderen het als positief dat wordt meegedacht over een mogelijke snellere uitvoering en een daarmee gepaard gaande kostenbesparing. Wij zouden niets liever willen dan een snelle en integrale inrichting van Westveen.

Daarbij moeten wij wel rekening houden met het volgende.

Wij zijn in gesprek met veehouder Van der Laan over het staken van de bemesting van zijn percelen in Westveen, maar wij hebben tot nu toe geen overeenstemming met hem hierover. Ook over het baggeren van de watergangen rondom zijn percelen en de verwerking van de bagger, hebben wij geen overeenstemming met hem.

De huidige bemesting van percelen in het zuiden van Westveen (niet alleen de percelen van veehouder Van der Laan) verhindert het baggeren van de watergangen rondom deze percelen. Af- en uitspoeling van fosfaat en nitraat in de mest heeft een negatieve invloed op de waterkwaliteit, terwijl het baggeren juist bedoeld is om de waterkwaliteit te verbeteren.

Andersom maakt het stoppen van deze bemesting het niet meteen mogelijk om deze watergangen te baggeren. Hiervoor is ook nodig dat de betrokken percelen worden ingericht of gericht worden beheerd direct na het baggeren.

De reden hiervoor is een ecologische: de huidige bemesting zorgt voor bodemverweking, waardoor oevers afkalven, wat weer leidt tot baggeraanwas. Om te voorkomen dat na het baggeren de weke oevers blijven afkalven en de sloten weer vollopen met nieuwe bagger, is het

noodzakelijk dat de oevers worden gestabiliseerd. Dit kan door de aanleg van plasbermen, maar ook door gericht beheer van oeverstroken van ca. 3 meter breedte (niet maaien, waardoor wortelende planten zorgen voor een steviger bodem).

Om inrichting en/of gericht beheer op de gronden van eigenaren mogelijk te maken, zijn zelfrealisatieplannen nodig. Wij zijn gaarne bereid om eigenaren hierin met raad en daad bij te staan. Hoe eerder deze plannen beschikbaar komen, des te eerder kan er op hun gronden worden ingericht en/of gericht worden beheerd.

Het opknippen van het baggeren in fasen betekent dat er kosten worden gemaakt voor het aanbrengen en verwijderen van tijdelijke waterscheidingen. Daar staat tegenover dat het niet mogelijk is om het gehele gebied te baggeren binnen een periode van zeven maanden (klaar vóór het broedseizoen) met één baggerinstallatie. Hiervoor zouden twee installaties nodig zijn, wat ook extra kosten zou opleveren. Daarnaast leidt alles in één keer baggeren tot een groter volume van niet-verspreidbare bagger dat moet worden verwerkt. Hierdoor zou de tijdelijke opslag van deze bagger in de Noordse Buurt moeten worden vergroot, die hiermee dichterbij de woningen daar zou komen te liggen.

Volgend jaar september kan al worden begonnen met de uitvoering op en rond de percelen van Natuurmonumenten (inrichten, baggeren) en rond de percelen van particuliere grondeigenaren (baggeren). Hiervoor wordt deze zomer de aanbesteding van het werk gestart. Uitstel hierin zou betekenen dat de genoemde uitvoering met een jaar wordt vertraagd en pas kan plaatsvinden van september 2025 tot en met maart 2026. Dit zou eveneens leiden tot uitstel van de uitvoering van de Noordse Buurt tot die periode. Bovendien zou hierdoor de rijksbijdrage voor het baggeren gevaar lopen, aangezien het Rijk een termijn heeft gesteld aan het uitgeven van dat geld (uiterlijk 2025).

Kernpunt 4 van het advies

Onze zorgen wat betreft het aanbrengen van waterijzer in sloten zijn nog niet weggenomen. De informatie hierover in het DO is zeer beperkt. We gaan ervan uit dat er wat betreft ijzerwater nog een aanvulling zal komen op het DO.

Onze reactie op kernpunt 4

De bewoners mogen erop vertrouwen dat er niet zal worden beijzerd als beijzering schadelijke effecten heeft op de natuur. Het advies van het waterschap hierover zullen wij volgen.

Beijzeren is het toedienen van ijzerhydroxide in poedervorm aan het water. Deze stof heet daarom ook wel waterijzer. Het is een restproduct van de waterwinning in Nederland en bevat geen zware metalen. Het beijzeren gebeurt in overleg met en met advies van het waterschap. Het waterschap acht voor beijzering geen vergunning of melding nodig.

Om te bepalen of de beijzering ook in Westveen kan slagen en geen negatieve gevolgen zal hebben en ook om te bekijken in welke hoeveelheden waterijzer het best kan worden gebruikt, is er gedurende anderhalf jaar een wetenschappelijk experiment uitgevoerd, zowel met behulp van laboratoriumproeven als in het veld in Westveen. Hieruit blijkt dat beijzeren de hoeveelheid beschikbaar fosfaat in de onderwaterbodem en in het water tot een gewenst niveau vermindert.

Ook neemt het doorzicht toe. Beide zijn van belang voor de groei van waterplanten en voor de diersoorten die helder water nodig hebben.

Het veldexperiment is uitgevoerd in twee proefsloten in Westveen, die voor doel eerst waren gebaggerd. Om een vergelijking mogelijk te maken, werd de ene sloot niet beijzerd en de andere wel. In de niet-beijzerde sloot gingen volop waterplanten groeien, in de beijzerde sloot niet. Dit kan een effect van de (dosering van) het waterijzer zijn, maar er zijn ook mogelijke andere oorzaken voor het niet-aanslaan van de waterplanten, zoals het feit dat in de beijzerde sloot een bodembedekkende blauwalg voorkwam, of vraat door Amerikaanse rivierkreeften.

Daarom loopt er nog tot september 2023 een vervollexperiment, speciaal om te kijken naar de precieze oorzaak of oorzaken van het niet-aanslaan van de waterplanten in de beijzerde sloot.

Voor de uitvoering van de experimenten zijn en worden deskundigen van het waterschap, Universiteit Utrecht en Deltares geraadpleegd.

De uitkomsten van het experiment en de opzet van het vervollexperiment zijn aan de adviesgroep toegelicht in de bijeenkomst van 14 november 2022. Over de uitkomsten van het vervollexperiment zal de adviesgroep worden ingelicht op de nieuwe adviesgroepbijeenkomst op 12 september 2023.

De uiteindelijke (wijze van) toediening van het waterijzer (hoeveelheden, locaties) zal mede afhangen van de uitkomsten van het vervollexperiment. Er is ook geen noodzaak om alle watergangen in Westveen te beijzeren. Beijzeren kan vooral nodig zijn voor de watergangen naar en rondom de percelen met nat schraalland.

Kernpunt 5 van het advies

Het vereenvoudigen van het beheer door logische routes in combinatie met afvoer van maaisel per boot over de Kromme Mijdrecht. Hierdoor kan aanleg van een groot aantal dammen, waaronder een zeer ongewenste dam in de maalsloot van de Westveense Molen, achterwege blijven.

Onze reactie op kernpunt 5

In het definitief ontwerp hebben wij de beheerrouting in het zuiden niet gewijzigd, wel hebben wij de dammen aan de zijde van de Kromme Mijdrecht laten vervallen.

De dam in de maalsloot: de huidige toegang voor beheer van het perceel van Natuurmonumenten ten zuiden van de dwarse Uitweg is een heel lastige, via een smal pad langs de molen. Natuurmonumenten wenst een andere oplossing, namelijk rechtstreeks vanaf de dwarse Uitweg een dam (met duiker) in de maalsloot.

Wij vinden het van belang dat een dam niet in de directe nabijheid van de molen wordt aangelegd, dit is landschappelijk en cultuurhistorisch onwenselijk. Als er een dam wordt aangelegd, menen wij dat deze meer westelijk moeten worden aangelegd, in ieder geval voorbij de 'knik' in de perceelverkeveling (vanuit de molen gezien) en bij voorkeur op ca. 150 meter afstand van de molen (verder dan ca. 150 meter kan ook niet).

Wij zullen de dam niet aanleggen in fase 1, zodat er meer tijd zal zijn voor het vinden van een mogelijke alternatieve oplossing. Om in fase 1 toch 'schoon' water ter plaatse van het perceel van Natuurmonumenten (met nat schraalland) te krijgen, hebben wij een sifon opgenomen in het definitief ontwerp. Wij hebben vernomen van Natuurmonumenten dat, als de dam niet zal worden aangelegd binnen het NNN-project Westveen, de organisatie overweegt om de dam dan zelf te realiseren.

De voorgestelde toegang van beheer via de dwarse Uitweg hebben wij niet overgenomen: de brug vanaf de Uitweg is niet te gebruiken voor beheermaterieel van Natuurmonumenten (en ook niet wenselijk om te gebruiken door andere beheerders/loonwerkers).

Wij hebben de voorstelde beheerrouting vanaf de dwarse Uitweg noordwaarts door het gebied met instemming van Natuurmonumenten vrijwel volledig overgenomen. Dit betekent ten opzichte van het voorstel van Natuurmonumenten ruim 600 meter minder halfverhard beheerpad (zie hieronder bij ondergrond van beheerpaden). In het algemeen vinden wij dat het totale areaal van beheerpaden zo klein mogelijk moet zijn.

De voorgestelde laadplaats voor afvoer van maaisel per schip hebben wij niet overgenomen. Deze is volgens Natuurmonumenten te duur.

Het voorstel om een dam ten noordwesten van het verruigde perceel achter Westveensekade 11 te laten vervallen, hebben wij overgenomen in het definitief ontwerp Westveen.

De overige dammen/waterscheidingen die in het advies als te vervallen zijn vermeld, handhaven wij in het definitief ontwerp vanwege de gewenste routing van het water.

Ondergrond van beheerpaden: wij twijfelen aan het nut van het toepassen van halfverharding. Wij menen dat een nu goed functionerende zode moet worden gekoesterd. Daarnaast is de ervaring dat er met het aanbrengen van halfverharding ongelijkmatige zettingen optreden. Anderzijds vinden wij dat de beheerbaarheid moet zijn gegarandeerd en daarvan maakt een goede beheerontsluiting deel uit.

Gelet op het voorgaande hebben wij besloten tot de volgende aanpak betreffende de aanleg van beheerpaden:

- A. bij voorkeur op de groene zode en anders met gebiedseigen producten;
- B. met gebruik van lokale kennis van lokale beheerders die het gebied goed kennen.

Van deze aanpak mag alleen waar nodig worden afgeweken, na een voorafgaand besluit hierover van ons.

Bij het opstellen van het uitvoeringsontwerp zullen wij overleggen met Natuurmonumenten en de adviesgroep over de daadwerkelijke aanleg van de beheerpaden.

Kernpunt 6 van het advies

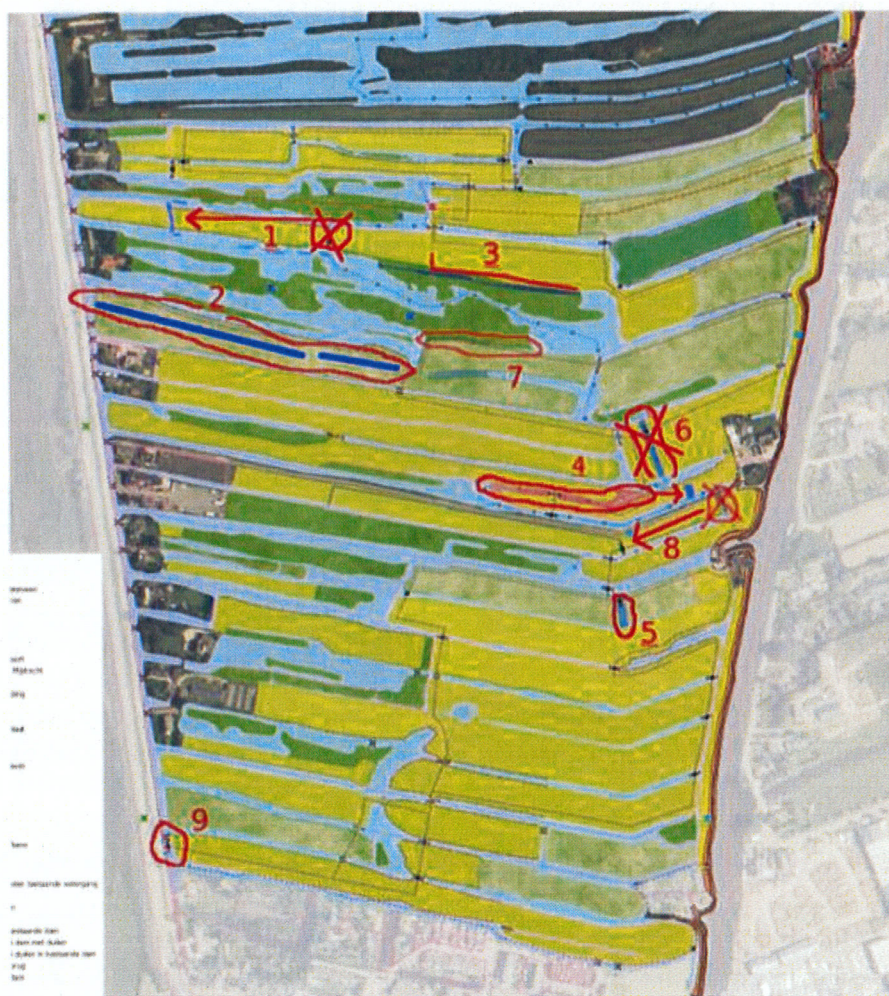
De Uitweg doorkruist het Natura 2000-gebied. Terugbrengen van de maximumsnelheid op de hoofdrijbaan naar 60 km per uur verhoogt de verkeersveiligheid, beperkt stikstofuitstoot en zorgt voor minder overlast voor natuur en bewoners.

Wij zijn verheugd dat de provincie Zuid-Holland inmiddels heeft besloten om de maximumsnelheid op de hoofdrijbaan te verlagen tot 60 kilometer per uur.

Opmerkingen in het advies over kaart (eindbeeld) concept definitief ontwerp

8 Eindbeeld

We hebben een aantal opmerkingen over de bijlage kaart Concept DO Westveen eindbeeld. Deze betreffende locaties zijn aangeven in onderstaande kaart en lichten we daarna puntsgewijs toe.

Eindbeeld met opmerkingen

Opmerking 1 over het eindbeeld

Onnodige nieuwe sloot (locatie 1). Advies: sloot laten vervallen. De waterrouting verloopt vanzelf via de bestaande sloot even verderop naar het westen.

Onze reactie op opmerking 1

Wij hebben het advies niet opgevolgd in het definitief ontwerp Westveen. Dit kan alleen worden uitgevoerd als waterscheidingen worden aangebracht richting de sloot langs de Uitweg op particuliere grond.

Opmerking 2 over het eindbeeld

Aanwezige verlanding (locatie 2). In dit deel bevindt zich een verlande sloot, die te boek staat als demping (zie concept definitief ontwerp Westveen, blz. 17, figuur 2-10)). De verlanding heeft weinig tot geen draagkracht (niet door te rijden met een trekker), dus is het niet praktisch om deze te kruisen met een beheerpad. Advies: deze verlanding niet plaggen/afgraven, aangezien dit soort natte ruigten zeer geschikt zijn voor de Noordse woelmuis. Als gekozen wordt voor een beheerpad, dan moet dit de zuidelijke rand van het perceel volgen in plaats van de noordelijke rand.

Onze reactie op opmerking 2

Wij hebben het advies opgevolgd in het definitief ontwerp Westveen, ook met instemming van Natuurmonumenten.

Opmerking 3 over het eindbeeld

Nieuwe route Pietersenpad (locatie 3). Dit deel van het geplande pad is zeer nat, het ligt permanent in de schaduw en luwte van bomen en droogt daardoor nooit goed op. Advies: tussen de bomenstrook aan de andere kant van de verlande sloot is het wel droog en hard, of anders het beheerpad volgen aan de noordkant van het perceel. De bewoners hebben overigens een voorkeur voor het wandelpad dat is voorgesteld in het definitief schetsontwerp Westveen. Dat loopt deels door het broekbos en geeft een mooiere wandelervaring.

Onze reactie op opmerking 3

Wij hebben het advies opgevolgd in het definitief ontwerp Westveen.

Opmerking 4 over het eindbeeld

Verlanding niet weghalen (locatie 4). Het plan om deze verlanding weg te halen is waarschijnlijk een overblijfsel van het ontwerp watersysteem uit het definitief schetsontwerp Westveen. Advies: deze verlanding niet weghalen, aangezien dit soort natte ruigten zeer geschikt zijn voor de Noordse woelmuis. De waterstroom kan beter verlopen via een kort te graven slootje op de perceelgrens met Van der Horst.

Onze reactie op opmerking 4

Wij hebben het advies opgevolgd in het definitief ontwerp Westveen, ook met instemming van Natuurmonumenten.

Opmerking 5 over het eindbeeld

Onnodige sloot (locatie 5). Het nut of de functie van deze sloot kon niet worden bepaald. Advies: deze sloot niet graven.

Onze reactie op opmerking 5

Wij hebben het advies niet opgevolgd in het definitief ontwerp Westveen. Deze sloot voedt in fase 1 de watergang naast het perceel met nat schraalland van Natuurmonumenten met 'schoon water'. Zie hierboven onze reactie op kernpunt 4.

Opmerking 6 over het eindbeeld

Onnodige sloot (locatie 6). Het nut of de functie van deze sloot kon niet worden bepaald. Vlak ernaast ligt een bestaande sloot. Advies: deze sloot niet graven.

Onze reactie op opmerking 6

Wij hebben het advies niet opgevolgd in het definitief ontwerp Westveen. In dit ontwerp hebben wij de sloot gehandhaafd, zij het dat wij de locatie ervan hebben gewijzigd, voortvloeiende uit een overeenkomst tussen Natuurmonumenten en de voormalige eigenaar. Deze sloot is niet nodig als de eigenaren van het langwerpige perceel direct ten noorden van locatie 4 instemmen met het gebruik van de bestaande watergang langs hun perceel en het plaatsen van een tijdelijke waterscheiding daarin gedurende fase 1.

Opmerking 7 over het eindbeeld

Sloot schonen/baggeren (locatie 7). Hier ligt een sloot tussen bos en grasland die in het DO nergens als zodanig is ingetekend. Deze sloot is de laatste 10 jaar niet onderhouden en daardoor gedeeltelijk overwoekerd/dichtgegroeid. De sloot is niet ingetekend op het baggerplan, niet als te handhaven verlanding, maar ook niet als te baggeren sloot. Advies: deze sloot schonen/baggeren, zodat deze sloot een extra route voor de visotter vormt waarmee de ottereilanden zwemmend bereikt kunnen worden.

Onze reactie op opmerking 7

Wij hebben het advies opgevolgd in het definitief ontwerp Westveen.

Opmerking 8 over het eindbeeld

Onnodige sloot (locatie 8). Er wordt door dit perceel al een sloot gegraven ter afscherming van honden. Advies: trek deze sloot door (eventueel breder) met een duiker door de dwarse Uitweg. Daarmee vervalt de noodzaak voor de nieuwe sloot.

Onze reactie op opmerking 8

Wij hebben het advies opgevolgd in het definitief ontwerp Westveen, ook met instemming van Natuurmonumenten.

Opmerking 9 over het eindbeeld

Dam naast brug (locatie 9). Hier is een dam ingetekend naast een bestaande brug die naar hetzelfde perceel voert. Advies: dam verwijderen uit ontwerp.

Onze reactie op opmerking 9

Wij hebben het advies opgevolgd in het definitief ontwerp Westveen.